

Tiimeistä
toimeen
osaamista ja osallisuutta
korkeakoulujen etäkohtaamisiin

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tutorin tutkassa

Esimerkki osallistavasta simulaatiokeskustelusta

Marja Viljanen & Siru Kilpilampi

Alkusanat

LAB-ammattikorkeakoulussa jokaiselle aloittavalle opiskelijalle nimitään tutoropettaja. Yhteensä n. 100 opettajaa työskentelee opiskelijoiden tutoreina AMK- ja YAMK-koulutuksissa, kampuksella ja verkossa. Tutoroinnin tavoitteena on tukea opiskelijan ammatillista kasvua, opintojen edistymistä ja asiantuntijaksi kehittymistä. Tutoropettajan tehtävät ovat moninaisia. Tutoropettaja kohtaa arjessaan mitä erilaisempia tilanteita opintojen suunnittelusta, uraohjaukseen, opinnäytetyön tekemisen tuskasta, valmistumisen riemuun.

Tiimeistä toimeen – osaamista ja osallisuutta korkeakoulujen etäkohtaamisiin -hankkeessa (1.4.2021–31.5.2023) on kehitetty työelämäläheisiä ja osallistavia menetelmiä korkeakoulujen etäohjaukseen ja -opetukseen. Päämääränä on ollut rohkaista etenkin ohjaus- ja opetushenkilöstöä kokeilemaan uusia toimintatapoja. (Suutari 2022, LAB 2022.) Uusille osallistaville etämenetelmille on ollut tarvetta korona-aikana sekä sen jälkeen jatkuvassa hybridimaailmassa.

Simulaatiopedagogiikkaa on hyödynnetty jo pitkään mm. sosiaali- ja terveysalalla. LAB-ammattikorkeakoulussa on vuosien varrella kertynyt hyviä kokemuksia simulaatiopedagogiikan hyödyntämisestä

myös muilla aloilla. (Niemi ym. 2020.) Aikaisempien hyvien kokemusten innostamana Tiimeistä toimeen -hankkeessa etäohjausta ja -opetusta on kehitetty juuri simulaatiopedagogiikkaa hyödyntäen.

Hankkeen alussa järjestettiin etäympäristössä, toiminnallinen kaksiosainen simulaatio-ohjaajakoulutus. Koulutus oli avoin simulaatiopedagogiikasta kiinnostuneille LAB-ammattikorkeakoulun opetus-, ohjaus- ja TKI-henkilöstölle. Koulutuksen ensimmäisen osan aikana osallistujille esiteltiin simulaatiopedagogiikan perusteita. Tämän jälkeen osallistujat saivat simuloimalla miettiä, miten simulaatioita voisi hyödyntää opiskelijoiden osallistamisessa. Koulutuksen toista osaa varten osallistujat rakensivat pienissä ryhmissä simulaatioita. Ryhmien kehittämiä simulaatioita kokeiltiin ja jatkajalostettiin koulutuksen toisen osan aikana. Pyrkimyksenä oli, että koulutuksen jälkeen osallistujien rakentamat simulaatiokokeilut siirtyisivät monipuolisesti käyttöön.

Tässä oppaassa esitelty *Tutorin tutkassa – esimerkki osallistavasta simulaatiokeskustelusta* sai alkunsa simulaatio-ohjaajakoulutuksen ryhmätehtävästä.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Simulaatiokeskustelun ennakkovalmistelut

Tavoitteen määrittely

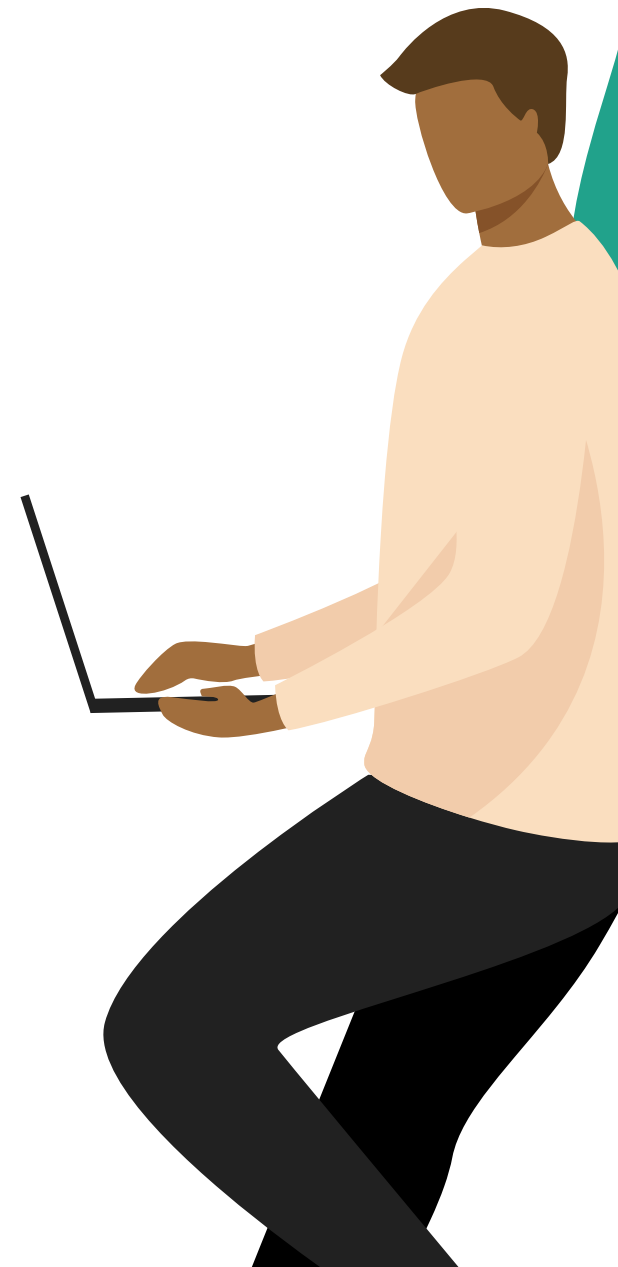
Tutorin tutkassa -simulaatiokeskustelun tavoitteena oli kehittää tutorointia nostamalla tutoropettajat keskiöön, kutsumalla heidät keskustelemalla jakamaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja näkemyksiään tutoroinnista.

Päämäärien hahmottaminen

Simulaatiokeskustelulle hahmoteltiin seuraavat päämäärät: ideointi ja tiedon saaminen, näkökulmien avartaminen, hyvien käytäntöjen jakaminen, ongelmakohtien tunnistaminen ja ratkaisuehdotusten miettiminen sekä kehityskohteiden pohtiminen.

Kutsu osallistujille

Kutsussa esiteltiin simulaatiokeskustelun teema, tavoite ja kohde-ryhmä.

Tutorin tutkassa -simulaatiokeskustelun toteuttaminen

1 Järjestäytyminen (10 min)

Tutorin tutkassa -simulaatiokeskustelu järjestettiin Zoom-virtuaaliympäristössä. Tilaisuudella oli kaksi fasilitaattoria eli vetäjää.

Tilaisuus aloitettiin lyhyellä orientaatiolla aiheeseen ja sopimalla pelisäännöistä. Osallistujia ohjeistettiin seuraavasti:

- ▶ *Yhteisessä tilassa tapahtuvan simulaatiokeskustelun aikana vain keskusteluryhmän jäsenet pitävät kamerat ja mikrofonit auki.*
- ▶ *Muut kirjaavat keskustelun aikana nousseita havaintojaan ylös.*
- ▶ *Erillisissä virtuaalikokoushuoneissa tapahtuvien purkukeskustelujen aikana kaikki pitävät kamerat ja mikrofonit auki.*

Seuraavaksi esiteltiin simulaatiokeskustelun teema: ”Miten tutoropettajan ohjaustyön käytäntöjä voitaisiin yhdessä kehittää?” Tämän jälkeen osallistujat jaettiin 3 hengen pienryhmiin. Pienryhmille jaettiin roolit: yksi ryhmä toimisi keskusteluryhmänä ja muut toimisivat havainnoijina. Keskusteluryhmä oli koottu ilmoittautuneista ennakkoon niin, että ryhmä edusti monipuolisesti kohderyhmää.

2 Ensimmäinen simulaatiokeskustelu: Tutoroinnin ytimessä (15 min)

Yhtä 3 hengen pienryhmää pyydettiin vapaamuotoisesti keskustelemaan omien kokemustensa pohjalta annetusta teemasta: ”Miten tutoropettajan ohjaustyön käytäntöjä voitaisiin yhdessä kehittää?”

KESKUSTELURYHMÄ

”Toimitte tutoreina. Olette kohdanneet tutorointityössä ajankäytöllisiä haasteita ja pysähdytte keskustelemaan, miten ohjausta voisi sujuvoittaa. Käytte tämän ”Tutoroinnin ytimessä -keskustelun” omina itsenänne ja pohditte:

- ▶ *Mitä hyviä käytäntöjä on jo olemassa?*
- ▶ *Millaisia kehittämiskohteita nousee mieleen?*
- ▶ *Millaista tukea tarvitsisit tutortyösi tueksi?”*

HAVAINNOIJAT

”Havainnoijat, seurakaa keskustelua ja kirjatkaa ylös, millaisia nostoja keskusteluryhmä tekee annettuihin kysymyksiin liittyen.”

Yhden ryhmän käymän simulaatiokeskustelun seuraaminen aktivoi muiden osallistujien ajattelua ja toimi alustuksena tulevia pienryhmä- ja purkukeskusteluja varten.

3 Ensimmäinen pienryhmäkeskustelu: Mitä kuulumme? Mitä haluaisimme lisätä? (15 min)

HAVAINNOIJAT

Simulaatiokeskustelun päätyttyä, keskustelua seuranneet havainnointiryhmät siirrettiin virtuaalisiin kokoushuoneisiin (”breakout rooms”) jakamaan keskustelun pohjalta heränneitä ajatuksiaan pienryhmissä:

”Käykää keskustelua muistiinpanojenne pohjalta. Valitkaa pienryhmällemme ”puheenjohtaja”, joka kirjaa havaintonne ylös. Pohtikaa esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

- ▶ *Millaisia asioita kuulemassanne keskustelussa nousi esiin?*
- ▶ *Mitä keskusteluun voisi vielä lisätä, mitä keskustelussa ei vielä noussut esiin?”*

KESKUSTELURYHMÄ

Keskusteluryhmä jäi fasilitaattorien kanssa reflektoimaan käymäänsä keskustelua ja pohtimaan kokemaansa.

4 Toinen simulaatiokeskustelu – purkukeskustelu: *Ideat talteen (15 min)*

Annetun ajan päätyttyä kaikki pienryhmät palasivat yhteiseen kokoushuoneeseen käymään purkukeskustelun. Toisessa simulaatiokeskustelussa ääneen pääsivät havainnoijat.

Jokainen havainnointiryhmä oli valinnut “puheenjohtajan”, joka nyt osallistui purkukeskusteluun tuoden keskusteluun asioita, joita pienryhmä oli pitänyt kuulemassaan “Tutoroinnin ytimessä -keskustelussa” tärkeinä ja mielenkiintoisina. Lisäksi puheenjohtajat täydensivät keskustelua sellaisilla havainnointiryhmänsä nostoilla, jotka eivät olleet vielä nousseet esiin keskusteluryhmän käymässä simulaatiokeskustelussa.

Fasilitaattori kirjasi purkukeskustelussa esiin nousseet asiat digitaaliselle Jamboard-kirjoituslustalle. Purkukeskustelun lopuksi Jamboard-linkki jaettiin osallistujille.

5 Toinen pienryhmäkeskustelu: *Mitä lähdetään yhdessä kehittämään? (10 min)*

Kaikki pienryhmät siirtyivät virtuaalisiin kokoushuoneisiin keskustelemaan Jamboardiin kirjatusta purkukeskustelussa esiin tulleista asioista. Jokaista ryhmää pyydettiin valitsemaan kaksi asiaa, joita kannattaisi lähteä ensimmäisenä kokeilemaan ja edelleen kehittämään.

Lopuksi kaikki palasivat yhteiseen kokoushuoneeseen loppukeskustelua ja yhteenvetoa varten.

6 Yhteinen loppukeskustelu: Priorisoitavat kehityskohteet (15 min)

Tutorin tutkassa -simulaatiokeskustelu päättyi yhdessä käytyyn loppukeskusteluun, jonka aikana Jamboard-alustalle kirjattuja kommentteja ja ideoita tarkasteltiin yhdessä. Lisäksi kutakin pienryhmää pyydettiin jakamaan ne kaksi kehitysideaa, joita heidän mielestään kannattaisi lähteä heti kokeilemaan. Nämä valikoidut kehitysideat kirjattiin ylös jatkotyöstöä varten.

Lopuksi tilaisuuden fasilitaattorit pyysivät osallistujilta palautetta siitä, miltä Tutorin tutkassa -simulaatiokeskustelu oli tuntunut. Osallistujat saivat vapaasti käyttää puheenvuoron jakaakseen oman kokemuksensa tilaisuudesta ja sen annista.

KESKUSTELURYHMÄ

”Miltä keskustelu tuntui?”

HAVAINNOIJAT

”Miltä keskustelun seuraaminen ja sen pohjalta keskusteleminen tuntui?”

KAIKKI

”Mitä opittiin ja miten tällaista tapaa herättää keskustelua voisi soveltaa omassa työssä?”

7 Jatkotoimenpiteet: Kehitysehdotusten vieminen eteenpäin

Simulaatiokeskustelun aikana Jamboard-alustalle kirjatut keskeisimmät nostot ja kehittämisajatukset luokiteltiin muutaman pääteeman alle. Teemoitetut kehitysehdotukset vietiin eteenpäin päälliköille, lähiesimiehille sekä asioita valmisteleville ja niistä päättävälle työryhmille.

Nostoja kehittämisajatuksista:

- ▶ ryhmätutorointi käytäntönä kokeilemisen arvoinen
- ▶ työparimalli: tutoropettajat työpareittain ryhmän tutoreina mm. yhdessä ideoiminen, vastuiden vuorottelu, sovitut roolit
- ▶ uuden tutoropettajan perehdyttäminen työparimallin avulla
- ▶ tutoropettajien vetämien Ammatillinen kasvu -opintojaksojen hyvät käytännöt jakoon

Palautteesta huolehtimista pidettiin tärkeänä osana tutoropettajien osallistamista. Osallistujat saivat myöhemmässä vaiheessa vahvistuksen siitä, että keskustelulla on ollut merkitystä ja että kootut kehittämisajatukset ja oivallukset ovat joko tulleet jatkokäyttöön tai niitä on viety eteenpäin päättävälle taholle.

Mitä osallistujat olivat mieltä simulaatio-keskustelusta?

“Pakotti”
pysähtymään ja
kuuntelemaan.

Menetelmä päästi kaikki
osallistujat ääneen.

Tarjosi arjen jakamista ja
yhdessä oivaltamisen iloa.

Menetelmä toimi hyvin
ja ilmapiiri kannusti
vuorovaikutukseen.

Simulaatio
verkkoympäristössä
oli hyvin järjestetty.

Harvoin meille tarjoutuu
arjen kiireen keskellä vastaavia
tilaisuuksia, saada keskustella
vertaisten kanssa tutoroinnin
haasteista ja hyvistä käytännöistä

Kaikki saivat
suunvuoron.

Yhdessä
ideoinnissa on
voimaa!

Tilaisuuden
juoksutus oli
onnistunut.

Keskustelu ei jäänyt irralliseksi vaan
asioiden jatkotyöstö oli huomioitu.

Hyvien käytänteiden
jakaminen on tärkeää.

Mukava ja rauhallinen
tunnelma.

Asioiden syvälinen
pohtiminen onnistui.

Mitä opimme?

Vinkkejä omiin
simulaatiokeskusteluihin

“**Luota siihen, että prosessi kantaa!**”

- ▶ *Varaa riittävästi aikaa, tee alustava suunnitelma ajankäytöstä, ole valmis joustamaan.*
- ▶ *Muista, että osallistujat ovat keskiössä, kaikki alkaa ja päättyy osallistujiin.*
- ▶ *Kannusta osallistujia osallistumaan ja heittäytymään mukaan.*
- ▶ *Ole myös itse valmis heittäytymään mukaan, sillä simulaatiota ei voi tarkalleen suunnitella etukäteen.*
- ▶ *Alussa on hyvä käydä osallistujien kanssa lyhyesti läpi simulaatiokeskustelun vaiheet.*
- ▶ *Kerro osallistujille, että he saavat ohjausta osallistavan keskustelun edetessä, kaikissa vaiheissa.*
- ▶ *Varaa aikaa lopuksi myös yhteenvedolle ja palautteelle*
- ▶ *Luota siihen, että prosessi kantaa!*

Kuten simulaatiokeskustelun palautteessa nousi esiin: “Harvoin meille tarjoutuu arjen kiireen keskellä vastaavia tilaisuuksia saada keskustella vertaisten kanssa tutoroinnin haasteista ja hyvistä käytännöistä”. Tällaiselle asiakeskeisyyden sijasta osallistujakeskeisyydestä nousevalle keskustelulle on työyhteisöissä tilausta (Kräkin 2022).

Edellä kuvattu *Tutorin tutkassa -simulaatiokeskustelu* on yksi esimerkki simulaatiomenetelmän käytöstä ja osallistujien nostamisesta keskiöön. Simulaatiomenetelmä taipuu moneen, joten kannattaa lähteä rohkeasti kokeilemaan!

Lähteet

LAB 2022. Tiimeistä toimeen – osaamista ja osallisuutta korkeakoulutettujen etäkohtaamisiin -hanke. Viitattu 10.5.2023. Saatavissa <https://lab.fi/fi/projekti/tiimeista-toimeen>

Kräkin, M. 2022. Entä jos luottaisimme osallistumisen voimaan?. LAB Focus. LAB-ammattikorkeakoulu. Viitattu 11.5.2023. Saatavissa <https://blogit.lab.fi/labfocus/enta-jos-luottaisimme-osallistumisen-voimaan/>

Niemi, S., Kräkin M., Ikkävalko, S. & Kantonen, M. 2020. Työyhteisösimulaatio. Käytäntölähtöisiä toimintatapoja yritysten yhteisölliseen kehittämiseen ja innovointiin. LAB-ammattikorkeakoulun julkaisusarja, osa 1. Viitattu 12.12.2022. Saatavissa <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-827-328-1>

Suutari, H. 2022. Simulaatio osana korkeakoulujen opetus- ja ohjaustyötä. LAB Focus. LAB-ammattikorkeakoulu. Viitattu 9.5.2023. Saatavissa <https://blogit.lab.fi/labfocus/simulaatio-osana-korkeakoulujen-opetus-ja-ohjaustyota/>

LINKIT:

Linkki 1. LAB. 2022. Tiimeistä toimeen. Projekti. Viitattu 10.5.2023. Saatavissa <https://lab.fi/fi/projekti/tiimeista-toimeen>

Toteuttajat

Teksti: Marja Viljanen & Siru Kilpilampi 2023

Taitto: Kaisu Isomäki

Hahmot: pch.vector / Freepik

Opas on toteutettu osana *Tiimeistä toimeen – osaamista ja osallisuutta korkeakoulujen etäkohtaamisiin* -hanketta (1.4.2021–31.5.2023).

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

